Motorkerékpár és spanyolviasz

Meglehetősen sokat írunk a gazdasági verseny, a konkurrencia hasznáról. Aztán, ha az üzleteket járja valaki, néha egészen úgy érzi magát, mint a „régi jó" világban, amikor ez se volt, az se volt és amit éppen kapott, azt is az eszi-nem eszi jelszóval tették elé. Ilyesmi még mostanában is előfordul, ha a vevő nem elég kitartó és nem járja végig az üzleteket, vagy ha nem két hét múlva, hanem éppen ma akar vásárolni.

Szóval manapság is megesik, hogy az üzleteket járó ember nem túlzottan érzi a konkurrencia jó hatását. Ám ha a hirdetéseket böngészi valaki, néha egészen „megdöbbentő" újdonságokra bukkanhat, melyeket alighanem a konkurrencia szült. Ezek közé tartozik a Cserzy Mihály utcai Gépjárműjavító Ksz ajánlata. Ha ugyanis a vevő náluk vásárol motorkerékpárt, rendszámmal ellátva, levizsgáztatva kapja meg, feltötött akkumullátorral és a 0-kilométeres szerviz után.

Aki vásárolt már motort, annak aligha kell különösebben fejtegetni az ajánlat előnyeit. Hiszen éppen a „mézeshetek" legboldogabb örömét rontotta el, hogy az üzletből haza kellett tolni a motort, el kellett cipelni tölteni az akkumulátort, végig kellett szenvedni a műszaki vizsga és a rendszám megszerzésének meglehetősen hosszadalmas procedúráját. Most végre mindettől megmenekülhet a vevő.

És hogy miért „megdöbbentő" ez a változás, az ajánlat? Nagyjából azért, mert végre-valahára feltalálta valaki a spanyolviaszt. Azaz a szövetkezet végre megtette azt, ami körülbelül tíz éve lett volna esedékes. A vásárlók ezután már csak egyet kívánhatnak. Valami olyasmit, hogy kapjanak észbe a kereskedelmi vállalatok is. Valószínűleg a szövetkezet sem zárkózna el azelől, ha egy-egy üzlet szerződést kötne vele és ezután a boltokban is hasonló feltételekkel — természetesen a régi áron — adnák a motorokat. Bár erre előbb-utóbb alighanem rá is kényszerül a kereskedelem. Legalábbis reméljük. Annál is inkább, mert a motorkerékpár csak e tartozékokkal együtt válik járművé. Nélkülük csak „félkész áru".

Sz. I.

Több mint 5 milliárd forintos gépkínálat a mezőgazdaságnak

A mezőgazdaság idei gépellátásáról kért tájékoztatást az MTI munkatársa az Agrotröszt illetékeseitől. Mint elmondották: a Mezőgazdasági Ellátó Trösztöz tartozó vállalatok tavaly nagyobb összegű vásárlásokra készültek fel, a kereslet azonban elmaradt a kínálattól és így az idei, úgynevezett induló raktári készletek a mezőgazdasági nagyüzemek szempontjából kedvezően alakultak. Az idei igényeket az Agrotröszt széles körű felmérések után igyekezett úgy összeállítani, hogy a termelők és a kereskedelem egyaránt megtalálják számításukat, az év eleji nyitókészlettel együtt 5,2 milliárd forint értékű gépkereslet kielégítésére készült fel a kereskedelem.

Az elmúlt év elején sok kifogás érte a traktorellátást, amely — a jelek szerint — idén sokat javult, már most is kétezer erőgép vár vásárlókra, az év folyamán pedig további hét-nyolcezret szerez be az Agrotröszt. Az igényeket a legkeresettebb MTZ-traktorból azonban nem tudják kielégíteni, annak ellenére, hogy a szovjet szállító vállalat az idén is túlteljesíti a hosszú lejáratú szerződésekben biztosított kötelezettségét.

Mindenki fóruma

VÁLASZOK A TANÁCSTAGOK BESZÁMOLÓIN ELHANGZOTT KÉRDÉSEKRE

A fogyhatatlan panaszáradatban, mellyel az IKV igazgatóját, *Kószó* Józsefet és a vállalat fölötti felügyeletet gyakorló tanácsi dolgozókat „kínáltuk meg", ugyancsak tipikus az új építkezések miatti süllyedés; egy-egy ház krónikusan visszatérő gondja-baja; a szegedi csatornák állapota és az utcanévtáblák elpiszkolódása, még a sok rongyos plakát a város házain. Mi a felelet ezekre a felszólalásokra?

Mi lesz a Bartók tér 9-cel?

— Előfordul, hogy új építkezések miatt károk, hibák keletkeznek meglevő épületekben. Nemcsak a *Szappanos u. 1. sz. ház* lakóinak panasza igaz, másutt is találkoztunk ilyen jelenséggel, a foghíjbeépítések sok-sok eseténél. Ilyen esetben a helyreállítás nem az IKV, hanem a beruházó kötelessége. Fel is lépünk a helyreállítás érdekében, de ez hosszas eljárást, magyarázkodást vált ki minden esetben. A Szappanos utcai ház károsodásáról állagjegyzőkönyv tanúskodik, az eljárás folyamatban van.

— A *Lenin krt. 80. sz. ház* felújítását — amelyre emelet is épül — az IKV programjába vette, de nincs rá építővállalat. Az IKV is sürgősnek ítéli ezt a feladatot, hiszen része a városrekonstrukciós programnak is.

— A *Bartók Béla tér 9. sz. alatti ház* sorsát a tanács végrehajtó bizottsága eldöntötte: nem szabad felújítani, az állagmegóvásra kell törekedni. A lakókat innen fokozatosan kell elhelyezni és váltólakásoknak fogja használni az IKV. A ház további sorsa még eldöntetlen, ezért belső korszerűsítés oktalan lenne. Huzamos tartózkodásra nem alkalmas az épület, de ideiglenes váltólakásnak még megtartható.

— Annak a háznak a lakói panaszkodtak az ottani járdák állapotára is. A Hajnóczy utcában az idén játszóteret alakítanak ki, s ennek építésével egyidőben a két utcára néző épület átjárója alatt is helyrehozzák az aszfaltburkolatot.

Csöpögő csatornák

— Az IKV még ma sem tudta magát utolérni az 1969—70-es tél folyamán keletkezett tömeges csatornarongálódás helyreállításában. Azon a télen három nagy havazást követett olvadás és az újra meg újra lezúduló hótömeg magával sodorta a tetőhéjazatot is meg a csatornákat is szinte minden épületen.

— Decemberben még 1500 bejelentés kijavításával volt adós az IKV. 1972 végére ígérhetjük az elmaradt munkák pótlását. A konkrét panaszok több helyről záporoznak — pl. Zrínyi u. 10., Partizán u. 17., 18., Hunyadi János sgt. 17., Jósika u. 37., Pusztaszeri u. 24., Kálmány L. u. 14., Nemestakács u. 17., Madách u. 21.

Piszkos táblák, rongyos falragaszok

Választnak gyenge — magyarázatnak éppen csak megteszi, amit az utcanévtáblák takarításával és a rongyos falragaszokkal kapcsolatban kaptunk. Hiszen a lakosság nem az „ügyrendre" kíváncsi, hanem a város esztétikájára kényes.

Íme a válaszok:

— Az utcanévtáblák takarításáról a ház kezelőjének kell gondoskodnia, állami házak esetében az IKV-nak.

— Ilyen munka gyakorlatilag nem folyik Szegeden. Az új táblák megfelelő eligazítást nyújtanak. A régi, ólomnyomatú táblák cseréje folyamatos.

— Teljesen jogos a panasz a plakátragasztás mai technikájára. A plakátok rongálják, csúfítják az épületeket. Rendet kell teremteni a Magyar Hirdetővel közösen. Engedély nélkül helyezik el a plakátokat — ezért hatóságilag kell szabályozni a plakátragasztást.

— Az I. kerületi tanácsi hivatal lehetőleg az ünnepi hetek kezdetéig rendet teremt ebben a dologban. Tanácsrendelettel lehetne szabályozni, amire javaslatot tesz a hivatal még az idén. Addig is felszólítjuk a Magyar Hirdetőt, hogy maga is segítse elő az esztétikai igényeknek megfelelő plakátelhelyezést.

Meghalt Somfai László

Mély megrendüléssel hallottuk a hírt, hogy évekig tartó betegség után, 64 éves korában elhunyt Somfai László nyugalmazott főiskolai adjunktus, író Szeged irodalmi életének jellegzetes alakja. Veszprémben született, főiskolai tanulmányait részben Budapesten, részben Szegeden végezte, tanított Jászladányban és Székesfehérvárott, de irodalmi és pedagógiai munkássága Szegeden bontakozott ki. Első könyve, a Forgó kerék itt jelent meg, még 1930-ban, s itt jelent meg az utolsó is, a Három stáció, 1961-ben, lapunk hasábjain közöltük folytatásokban.

Somfai László tevékenységében jelentős szerepet játszott a szervezői munka. Az ötvenes években az írócsoport lektorátusát vezette, nagy tudásával, gazdag tapasztalataival nyújtva segítséget a fiatal íróknak. Ugyancsak az ötvenes években több éven át volt a Tiszatáj főszerkesztője.

Az utóbbi években — súlyos betegsége miatt — visszavonult a közéleti munkától; emlékiratain dolgozott.

Bojlerek exportja

Több mint 900 ezer rubel értékben szállít forróvíztároló bojlereket 1972-ben Lengyelországba a Transelektro Külkereskedelmi Vállalat. A lengyel Universal Külkereskedelmi Vállalattal most kötött szerződése értelmében a magyar Fémfeldolgozó Ktsz Lengyelországban már népszerűvé vált 5 literes konyhai forróvíztárolóiból 30 ezret, a Hajdúsági Iparművek 120 literes háztartási bojlereiből 3 ezret szállít az idén.

A Transelektro idei tervei szerint tovább emelkedik 1972-ben a magyar bojlerek exportja a szocialista országokba. A legnagyobb vásárló Lengyelország és Csehszlovákia.

Növekszik a magyar térképészet nemzetközi rangja

Magyar—nigériai geodéziai vállalat létesült

A magyar térképészet egy-két évtized alatt nemzetközi elismerést szerzett. Különösen a fejlődő országok körében. Jementől Nigériáig, Brazíliától Marokkóig számtalan szakember fordult meg Magyarországon, s a tárgyalások eredményeként a speciális geodéziai feladatokat magyar szakemberekre bízták.

Mi ennek a gyors sikernek a titka? Világszerte gond: a gyorsan és rendkívüli méretekben változó természet, a települések jellemzőinek pontos rögzítése. Nemcsak az összegezés, az utólagos információ miatt nélkülözhetetlenek a legkülönbözőbb térképek: egy-egy nagyobb arányú természetátalakító munkát el sem lehet kezdeni, előzetes, pontos, megbízható és részletes felmérések nyomán készült térképek nélkül. A térképek igen pontos mérések eredményeként tartalmazzák egy bizonyos terület — város, ipartelep, mezőgazdasági üzem vagy egy tájegység — síkrajzi és magassági adatait. Éppen gazdag tartalmuk miatt nélkülözhetetlenek a Föld felszínén történő bármiféle építés, átalakítás, rendezés tervezéséhez. Egyrészt képet adnak az adott terület állapotáról, beépítettségéről, domborzati sajátosságairól; a tervező tudomására hozzák a kedvező és kedvezőtlen körülményeket. Másrészt bemutatják a terület közvetlen környezetét is: csak így tudja a tervező művét harmonikusan, a tájesztétikai szempontokat is figyelembe véve beilleszteni a környezetbe. Gyakran új létesítmény gazdaságos működése érdekében még a tágabb környezetet is át kell alakítani — esetleg bekötőutakat építenek, töltéseket emelnek, bevágásokat alakítanak ki.

Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, a FAO finanszírozta a jemeni Tihama síkság termővé tételének programján belül a szükséges térképészeti munkák költségeit. A feladatot — helyszíni és magyarországi munkavégzéssel — a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat szakembereire bízták. A vízhasznosítás és kutatás érdekében egy másik magyar vállalattal — a VÍZITERV-vel — kooperálva a FAO újabb geodéziai feladatokat bízott Jemenben a cégre.

De városrendezési tervekhez is igénybe vették munkájukat: elkészítették például Calabar nigériai város rendezési tervének tervezési térképét. Chilében pedig egy bányaterület feltárásához szükséges térkép készítését bízták a magyar térképészekre. Az együttműködés jó példája: több magyar térképészeti intézmény részvételével közös magyar—nigériai geodéziai vállalat kezdte meg működését. A Nigerian Mapping Company elnevezésű új cég feladata a közvetlenül adódó térképészeti munkák elvégzésén túlmenően: a fejlődő ország geodéziai szakembereinek segítése, a nemzeti utánpótlás nevelése. Jelenleg egy 130 ezer dollár értékű térképészeti feladat megoldásán dolgoznak.

Két este nyár, két este szerelem

Képernyő

Fejes Endre majd minden színpadra vagy filmre költöztetett fiúhőséről *Harsányi* Gábor izmos alakja, szomorú arca tetszik elő. A *Rozsdatemető* ifjabb Hábetler Janijától a *Jó estét, nyár* Sötétruhásáig, annak a munkásfiúnak izmos alakja, szomorú arca, akiről már a Rozsdatemető mottója oly találóan idézi *Pascalt*. „Az ember csak egy nádszál, a természet legtörékenyebbje, hanem egy gondolkozó nádszál. Nem kell hozzá, hogy egész mindenség felfegyverkezzék, ha el akarja tiporni. Egy kis gőz, egy csepp víz meg tudja ölni. De ha a mindenség eltiporná is, akkor is az ember maradna nemesebb annál, aki eltiporta, mert ő *tudja* is, hogy meghal, míg a mindenség semmit sem tud arról az előnyről, amivel az ember fölött áll. Így minden méltóságunk a gondolatban rejlik."

Most, hogy a nagy tehetségű Harsányi Gábor két estén át eljátszotta képernyőn a Jó estét, nyár, jó estét, szerelem tévéváltozatának hősét, szuggesztíven magába mint fókuszba gyűjtve a gondolkodó kisember tán szélhámos, tán felmenthető konokságát az élettől kiszemelt előnyök élvezéséhez, egymaga is nagyon sokat tudott elmondani Fejes Endre írásművészetéről. Emberismeretéről, humanizmusáról. A rendező *Szőnyi G. Sándor* rokonszenves törekvésénél is többet, hiszen míg a tévéfilm két része láthatatlan ollóként nyílik szét, ritmusában, lélegzetvételében elüt egymástól — Harsányi Gábor képes egyedül is feszesre tartani a lazuló szálakat. A rendező legnagyobb gondját a darab krimivonala adta: egyfelől ugyanis láthatóan el akarta kerülni annak veszélyét, hogy a cselekményt egyszerű bűnügyi történetre fokozza le, másfelől viszont erre a lehetőségre, mint a filmes cselekvés egyetlen logikus lehetőségére támaszkodott. Az első rész lényegében a bűnügyi történetekre jellemző homály mesterséges megteremtésén fáradozott (a konfliktus elmélyítése helyett) — a második pedig gyorsan lelőtte a poént, ezáltal az előzményeket túlhajtottan, terjengősen, felesleges részletekben elmerülve hagyta el maga mögött. Az egyetlen estére méretezett, szükségképpen tömörítő megoldás így szerencsésebbnek tűnt volna. Ugyanakkor a tévéfilm alkotói ügyeltek a csomópontokra, ahol Fejes Endre kérdez és meggondolkodtat:

— szabad-e szolíd keresetet pompás pillanatokra pazarolni?

— bűn-e a külföldiek előtt levett kalappal tisztelgő férfiak, hálószobájukat sietve felnyitó nők tekintetével kacérkodni, azokat kihasználni?

— a félrevezetett emberek erkölcstelenek vagy csak hibásak?

— létezik-e önzetlen szerelem a pénz és a karrier árnyékában?

A kérdéseket egy társadalmi szatíra víz alatti kábelei közvetítik, miközben a felszíni víztükör csendesen fodrozódik. A gyilkosság bűn — de a fiú számára logikus, mert az élet abban a hiszemében zavarta meg, amiben látszólag sokáig igazolta: az emberek megvásárolhatók. Tehát mégsem?

Halálos baleset

Kiskunfélegyháza határában az 5-ös számú főúton Gabrovsek Rudolf 26 éves jugoszláv állampolgár egy camionnal gyorsan hajtott, majd hirtelen fékezett. A gépkocsi átcsúszott a menetirány szerinti bal oldalra és összeütközött egy vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival. A baleset következtében Faragó János 33 éves gépkocsivezető, kiskundorozsmai lakos, a teherautó vezetője a helyszínen meghalt, utasa Dudás Ferenc 25 éves rakodómunkás, kiskundorozsmai lakos súlyosan megsérült. A jugoszláv gépkocsivezető ellen eljárás indult.

Gazdaságtalan vasútvonalak megszüntetése

A tervek szerint 2240 kilométernyi gazdaságtalan vasútvonal forgalmát terelik 1980-ig közútra, s ezzel egyidőben 298 kis vasútállomást megszüntetnek, 300 kisebb és 65 nagyobb forgalmú, úgynevezett körzeti vasútállomást pedig korszerűsítenek, gépesítenek.

A legújabb kimutatás szerint a három évvel ezelőtt kezdődött program végrehajtása során eddig 616 kilométer hosszú vasútvonalról terelték közútra a személy- és teherforgalmat, az esedékes 25 százaléknál tehát valamivel hosszabb vasútvonalat szüntettek meg. A forgalom átterelés következtében évente 8,2 millió utas közlekedhet általában gyorsabban és kényelmesebben autóbuszokon és 905 ezer tonnányi árut szállíthatnak háztól-házig a teherautók. Idén újabb három gazdaságtalan vasútvonalat szüntetnek meg.

(MTI)